

Małgorzata Godlewska

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
Katedra Prawa Administracyjnego i Finansowego Przedsiębiorstw
mgodlews@sgh.waw.pl

PRZEDSIĘBIORCZE PAŃSTWO A WSPÓŁCZESNE PROBLEMY EKONOMICZNE

Streszczenie: Gwałtowne i głębokie przemiany gospodarcze oraz społeczne w skali globalnej w obliczu niekompletności procesu globalizacji, słabości instytucji międzynarodowych, nadmiernego zadłużania się krajów wysoko rozwiniętych, silnego wzrostu polaryzacji i nierówności w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy regionami czy narastającej fali migracji, wymuszają przededefiniowanie roli państwa w gospodarce. Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie, czy przedsiębiorcze państwo będzie w stanie wykorzystać innowacje do rozwiązania współczesnych problemów ekonomicznych.

Słowa kluczowe: przedsiębiorcze państwo, współczesne problemy ekonomiczne, innowacje, globalizacja, nierówności podziału i polaryzacja.

JEL Classification: O10, H70, E02, F00.

Wprowadzenie

Nieprawidłowości w rozwoju społeczno-gospodarczym gospodarki globalnej zostały ujawnione podczas zapoczątkowanego w latach 2007/2008 w Stanach Zjednoczonych kryzysu globalnego, który wyewoluował z kryzysu finansowego poprzez kryzys gospodarczy, aż po obecny w wielu krajach kryzys zadłużenia. Kryzys uwydatnił skalę i zakres globalnie naruszonej równowagi, w szczególności między sektorem finansowym a realnym [Mączyńska, 2014, s. 13]. Co więcej, kryzys ten pokazał, że globalnych problemów współczesnego kapitalizmu nie da się rozwiązać tylko i wyłącznie za pomocą sił rynku [Książek, 2011, s. 11].

Zdaniem ekonomistów, takich jak np. G.W. Kołodko czy W. Szymański nasza cywilizacja weszła w erę permanentnej niepewności i niestabilności gospodarczej, której towarzyszy niekompletny proces globalizacji [Kołodko, 2008, 2013; Szymański, 2011].

Gwałtowne i głębokie przemiany gospodarcze oraz społeczne w skali globalnej w obliczu słabości instytucji międzynarodowych [Rodrik, 2008; Ferguson, 2014], silnego wzrostu polaryzacji i nierówności w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy regionami [Acemoglu, Robinson 2012; Piketty, 2014; Stiglitz, 2015], narastającej fali migracji [Kołodko, 2013; Morawski, 2016] wymuszają przededefiniowanie roli państwa w gospodarce.

Wśród ekonomistów zdania na temat roli państwa są podzielone. Od czasów *Badań nad naturą i przyczynami bogactwa narodów* A. Smitha, który twierdził, że rynki pozostawione samym sobie ulegają samoregulacji, jedni ekonomiści, jak np. M. Friedman i R. Friedman [2009], L. Balcerowicz [2003] czy ruch *Tea Party* uważają, że państwo powinno zrezygnować z nadmiernej ingerencji w gospodarkę, a drudzy, jak np. J.M. Keynes [1926], P. Krugman [1994] czy G.W. Kołodko [2008], że państwo powinno ograniczyć swobodę działania rynków tam, gdzie jest ona nadużywana w egoistycznym interesie. Natomiast M. Mazzucato [2016] czy A. Koźmiński [2014] twierdzą, że państwo powinno być przedsiębiorcze i podejmować ryzykowne działania, aby osiągnąć nadzwyczajne korzyści dla danej gospodarki narodowej.

Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie, czy przedsiębiorcze państwo będzie w stanie wykorzystać innowacje do rozwiązania współczesnych problemów ekonomicznych.

1. Współczesne problemy ekonomiczne

Lista współczesnych problemów ekonomicznych jest bardzo długa. Ze względu na ograniczoną objętość artykułu zaprezentowane zostały najważniejsze problemy ekonomiczne z punktu widzenia gospodarki globalnej.

W literaturze przedmiotu wielu ekonomistów za najpoważniejsze zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego globalnej gospodarki obecnego stulecia uważa narastające nierówności podziału, prowadzące do polaryzacji dochodowej i majątkowej społeczeństw [Acemoglu, Robinson, 2012; Piketty, 2014; Sadowski, 2014; Pike, Rodriguez-Pose, Tomaney, 2014; Stiglitz, 2015]. W ciągu ostatnich 30 lat poprzedzających wybuch kryzysu globalnego w latach 2007/2008 nastąpiła silna polaryzacja, gdyż z jednej strony według danych ONZ [2014]

2,2 mld ludzi, czyli blisko 1/3 światowej populacji żyje na granicy ubóstwa, a z drugiej strony, na świecie mamy 15 mln milionerów [Capgemini, 2016], z kolei liczba miliarderów wzrosła ze 140 do 2 043 w tym okresie [*Najbogatsi ludzie...*, 2017]. Równie drastyczne są różnice w zamożności między narodami. Produkt Krajowy Brutto¹ (zwany dalej PKB) na głowę mieszkańca Burundi wynosi 727 dolarów, a w Katarze – 141 543 dolarów [BS, 2017]. W Polsce w latach 2000-2013 PKB *per capita* rósł w zróżnicowanym tempie, w zależności od regionu, co spowodowało również znaczący wzrost różnic w poziomie dochodów między np. województwem mazowieckim (107% średniej dla U-28) a lubuskim (48% średniej dla UE) [Łaszek, 2015, s. 28].

Równie ważnym problemem w związku z wejściem naszej cywilizacji w erę permanentnej niepewności i niestabilności gospodarczej jest niekompletność procesu globalizacji. Proces globalizacji ekonomicznej powoduje, że mamy do czynienia z uwolnieniem przepływu kapitału, z procesem ograniczania ceł w wymianie handlowej czy z liberalizacją walutową. Niestety proces otwarcia na działania rynku nie obejmuje siły roboczej, a liberalizacja handlu nie obejmuje produktów rolnych. Nie można więc mówić o procesie pełnego działania rynku ponad granicami państw narodowych, gdyż dwie ważne ww. sfery są pominięte. Blokowanie przepływu siły roboczej sankcjonuje duże różnice płac i kosztów, a bariery przepływu produktów rolnych oraz dotacje powodują opłacalność produkcji rolnej w krajach rozwiniętych [Kołodko, 2008, 2013; Szymański, 2011]. Ponadto niekompletność procesu globalizacji wynika także ze zjawiska asymetrii pomiędzy globalizacją ekonomiczną a globalizacją polityczną, która istnieje w ograniczonym zakresie [Szymański, 2011].

Za kolejny równie istotny problem może zostać uznane osłabienie finansów publicznych państw (w szczególności państw wysoko rozwiniętych), w wyniku ich nadmiernego zadłużania się, które spowodowało, że obecne pokolenie żyje na koszt przyszłych pokoleń. Ponadto globalny kryzys wymusił na większości państw wysoko rozwiniętych konieczność stymulowania gospodarek za pomocą pakietów fiskalnych na dużą skalę, co negatywnie odbiło się na poziomie długu publicznego [Ptak, 2013; Ferguson, 2014]. Dług publiczny brutto w latach 2000-2016 wzrósł do niespotykanego wcześniej poziomu, którego nie da się wytłumaczyć społeczeństwu kosztami związanymi z prowadzonymi wojnami, jak to miało miejsce w przeszłości. Światowym liderem pod względem poziomu długu publicznego brutto jest Japonia z 233% PKB (dla porównania USA z 117% PKB) [MFW, 2015]. W latach 2005-2016 relacja długu publicznego do PKB

---

¹ PKB według parytetu siły nabywczej.

w państwach członkowskich Unii Europejskiej wzrosła przeciętnie z 61,5% do 83,5%, w tym w Polsce z 46,4% do 54,4%. Grecja z długiem publicznym brutto 162% PKB jest liderem [Eurostat, 2017].

Kolejnym problemem, który istotnie zagraża rozwojowi społeczno-gospodarczemu są uwarunkowania demograficzne. Po stopniowym przyroście ludności od ok. 10 mln w 8000 r. p.n.e. do 500 mln w 1800 r. n.e. nastąpiła eksplozja demograficzna. Zdaniem wielu ekonomistów, dynamika przyrostu liczby ludności na świecie jest zbyt duża, co powoduje realną groźbę niedoborów zasobów w przyszłości, w związku z negatywnym wpływem tak dużej liczby ludności na ekosystem Ziemi i jego nadmierną eksploatacją, uniemożliwiającą mu pełne odtworzenie [Sachs, 2009, s. 159]. Ponadto w krajach wysoko rozwiniętych nastąpił spadek przyrostu naturalnego i związany z tym proces starzenia się społeczeństw, a w krajach rozwijających się dynamiczny wzrost liczby ludności. Gwałtowny przyrost liczby ludności w najbiedniejszych krajach hamuje ich wzrost gospodarczy [Barro, Sala-i-Martin, 2004] oraz zagraża stabilności politycznej świata [Sachs, 2009], a przy narastającej polaryzacji w przyszłości może wywołać większe fale migracyjne niż te, z którymi mamy obecnie do czynienia. Jeśli chodzi o Polskę, to według prognoz GUS [2009, s. 191, 305] liczba ludności zmaleje do 35 993,1 tys. osób w 2035 r., co spowoduje wyraźne starzenie się polskiego społeczeństwa.

Równie ważnym problemem jest niespotykana w historii ludzkości stale rosnąca (od 1950 do 2008 r. ponad ośmiokrotnie) skala gospodarczej działalności człowieka, która powoduje zniszczenie środowiska. Ponadto panuje wśród naukowców obawa, że mimo posiadania ogromnych zasobów źródeł energii, takich jak np. niekonwencjonalne paliwa kopalne, energia słoneczna, jądrowa czy geotermiczna, grozi nam kryzys energetyczny z powodu wyczerpania się zasobów konwencjonalnych źródeł energii, tj. ropy naftowej czy gazu ziemnego [Sachs, 2009].

Istotnym problemem, nie tylko Unii Europejskiej, który nabrał na sile w okresie ostatnich dwóch lat, jest kryzys migracyjny (jak i kryzys uchodźczy) wywołany na skutek destabilizacji Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki. Masowe migracje towarzyszą ludzkości od początku jej istnienia i jak pokazała historia są nie do uniknięcia [Kołodko, 2013; Morawski, 2016], a różnice w poziomie dochodów między regionami czy krajami wpływają tylko na wzrost liczby migrantów zarobkowych.

2. Przedsiębiorcze państwo

Współczesne państwo, aby być w stanie poradzić sobie ze współczesnymi problemami ekonomicznymi w warunkach permanentnej niepewności i niestabilności otoczenia powinno działać aktywnie i podejmować ryzyko. Za przedsiębiorcze [Wiszniewski, 1994 za: Adamkiewicz-Drwiłło, 2010] państwo może być uznane tylko takie, które ma wolę i potrafi znajdować oraz wykorzystywać okazje do osiągnięcia korzystnych dla danej gospodarki narodowej wyników ekonomicznych, a także podejmuje ryzyko i działania zapewniające wykorzystanie tych okazji. Za wzory państw przedsiębiorczych, które nie boją się ryzykować, są aktywne oraz ponoszą duże nakłady finansowe na technologie przyszłości są uznawane Korea Południowa (20. miejsce pod względem innowacyjności według *The Global Competitiveness Index*), Tajwan (11. miejsce), Hongkong (27. miejsce) czy Singapur (9. miejsce) [Kozłowski, 2014].

Przedsiębiorcze państwo, aby być w stanie rozwiązać współczesne problemy ekonomiczne powinno postawić na innowacje technologiczne. Większość przełomowych wynalazków, dzięki którym kapitalizm uzyskał niespotykaną wcześniej dynamikę od kolei, przez internet, farmaceutyki, na nanotechnologii skończywszy, ma swoje źródło w ryzykownych i kapitałochłonnych inwestycjach podejmowanych właśnie przez państwo [Kołodko, 2008; Sachs, 2009; Mazzucato, 2016]. A państwa, które aktywnie wspierają działalność badawczo-rozwojową, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, jak np. USA, Holandia czy Wielka Brytania, należą obecnie do najbardziej innowacyjnych i konkurencyjnych gospodarek na świecie.

Co więcej, przedsiębiorcze państwo powinno podejmować ryzyko i finansować zarówno działalność naukowo-badawczą, jak i wspierać opracowywanie prototypowych wdrożeń technologii we wczesnych fazach rozwoju, partycypować w kosztach wprowadzania w życie odkrytych rozwiązań, czy dzielić się wiedzą z przedsiębiorstwami za opłatą w ramach otwartych innowacji. Tym samym, przedsiębiorcze państwo powinno zarabiać na udanych innowacjach, które są później komercyjnie wykorzystywane przez globalne korporacje, takie jak np. Apple. Przedsiębiorcze państwo powinno uzyskiwać od przedsiębiorców premie za poniesione ryzyko, np. w postaci opłaty licencyjnej za korzystanie z wyników badań finansowanych przez państwo, aby móc zgromadzone w ten sposób środki finansowe wykorzystywać do prowadzenia kolejnych ryzykownych badań nad nowymi technologiami, czy stopniowo redukować nadmierny dług publiczny. Ponadto przedsiębiorcze państwo powinno także wspierać zrównoważony rozwój, gdyż globalny system przemysłowy nadmiernie eksploa-

tuje zasoby naturalne, a także niszczy lokalne ekosystemy. Przedsiębiorcze państwo powinno finansować w szczególności czyste technologie energetyczne, jak np. energię wiatrową czy słoneczną [Mazzucato, 2016].

Innowacje technologiczne (postęp technologiczny) odpowiadają za 90% wzrostu gospodarczego w krajach wysoko rozwiniętych [Solow, 1956]. Inwestycje w innowacje są powiązane z inwestycjami w infrastrukturę, edukację czy rozwój przedsiębiorczości (tab. 1). Tym samym przedsiębiorcze państwo powinno wspierać innowacyjność mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, np. poprzez utworzone specjalnie dla tych przedsiębiorstw programy innowacyjno-badawcze. Równie ważne są nakłady finansowe na rozwój infrastruktury, która jest niezbędna zarówno dla działalności badawczo-rozwojowej, jak i rozwoju przedsiębiorczości. Niezbędne są także nakłady na edukację, gdyż potrzebni są wykwalifikowani pracownicy. Ponadto dzięki edukacji można zarówno doprowadzić do stopniowego wyrównywania różnic w dochodach, gdyż wyższe kwalifikacje umożliwiają znalezienie lepiej płatnej pracy, jak i wpłynąć na ograniczenie przyrostu demograficznego. Natomiast wyższe dochody, efektywny rynek pracy, dobra infrastruktura, edukacja czy ochrona zdrowia ograniczają liczbę migrantów zarobkowych.

Tabela 1. Współczynnik korelacji Pearsona między innowacjami a 11 filarami konkurencyjności według *The Global Competitiveness Index**

Filary konkurencyjności według <i>The Global Competitiveness Index</i>	Innowacje
Instytucje	0.84946469
Infrastruktura	0.91798708
Otoczenie makroekonomiczne	0.51667995
Zdrowie i podstawowa edukacja	0.92010283
Wyższa edukacja i szkolenia	0.90858337
Efektywność rynku towarów	0.93121567
Efektywność rynku pracy	0.82797272
Rozwój rynku finansowego	0.91283693
Gotowość technologiczna	0.92048014
Wielkość rynku	0.71420165
Biznes	0.97761921

* Obliczono dla 26 państw: 10 państw posiadających najbardziej konkurencyjne i innowacyjne gospodarki narodowe, jak np. Szwajcaria, Singapur, USA, Holandia, Niemcy, Hongkong czy Wielka Brytania; 10 państw posiadających najmniej innowacyjne i konkurencyjne gospodarki narodowe, jak np. Nigeria, Zimbabwe, Sierra Leone czy Czad oraz dla pięciu krajów posiadających średnio innowacyjne i konkurencyjne gospodarki narodowe, jak np. Gruzja, Wietnam, Słowacja czy Botswana oraz Polska. Nie wystąpiły istotne statystycznie różnice w korelacji pomiędzy ww. trzema grupami.

Źródło: na podstawie: Schwab [2016].

Podsumowanie

Kryzys finansowy, jaki przetoczył się przez świat w latach 2007-2011, a zdaniem wielu trwa do chwili obecnej, spowodował na świecie lawinowy wzrost oczekiwań ze strony społeczeństwa, co do aktywnej i przedsiębiorczej roli państwa w gospodarce, które powinno rozwiązać wszystkie problemy ekonomiczne, jak i zapewnić stabilność w erze niepewności oraz niestabilności gospodarki. W Polsce sytuacja wygląda podobnie, na co wskazują wyniki badań przeprowadzonych w 2012 r. na zlecenie Akademii Leona Koźmińskiego [Koźmiński, 2014, s. 191-193]. Co więcej, pojawiły się też apele czołowych ekonomistów amerykańskich o nowy ponadpaństwowy porządek [Księżyk, 2011, s. 25].

Globalizacja nie służy biednym krajom rozwijającym się, poprawie środowiska naturalnego, likwidacji ubóstwa czy zapewnieniu stabilności gospodarki światowej [Stiglitz, 2004, s. 192]. Tym samym to na przedsiębiorczych państwach i międzynarodowych instytucjach spoczywa ciężar podjęcia wysiłku na rzecz wyrównania nierówności, poprawy środowiska czy zapewnienia stabilności gospodarki. Zdaniem wielu ekonomistów tylko nowa rewolucja przemysłowa, do której może dojść dzięki ponoszeniu przez wszystkie państwa systematycznych nakładów na innowacje oraz podejmowaniu się ryzykownych badań podstawowych i stosowanych jest w stanie wypracować technologie przyszłości, które ułatwią rozwiązanie tych problemów, z którymi od dłuższego czasu się borykamy, bezskutecznie poszukując coraz to nowszych rozwiązań.

Literatura

- Acemoglu D., Robinson J. (2012), *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*, Crown Publishers, New York.
- Balcerowicz L. (2003), *Niewolnicy Keynesa*, „Wprost”, <https://www.wprost.pl/49720/Balcerowicz-wprost-Niewolnicy-Keynesa> (dostęp: 17.05.2017).
- Barro R.J., Sala-i-Martin X. (2004), *Economic Growth*, wyd. 2, MIT Press, Cambridge.
- BŚ (2017), *GDP per capita, PPP (current international 4)*, <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD> (dostęp: 17.05.2017).
- Capgemini (2016), *World Wealth Report 2016*, <https://www.worldwealthreport.com/download> (dostęp: 17.05.2017).
- Eurostat (2017), *General Government Gross Debt – Annual Data*, Code: teina225, <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=teina225&plugin=1> (dostęp: 17.05.2017).

- Ferguson N. (2014), *The Great Degeneration. How Institutions Decay and Economies Die*, Penguin Group, New York.
- Friedman M., Friedman R. (2009), *Wolny wybór*, Wydawnictwo Aspekt, Sosnowiec.
- GUS (2009), *Prognoza ludności na lata 2008-2035*, Warszawa.
- Keynes J.M. (1926), *The End of Laissez-Faire* (Vol. 16), Hogarth Press, London.
- Kołodko G.W. (2008), *Wędrujący świat*, Prószyński i S-ka, Warszawa.
- Kołodko G.W. (2013), *Dokąd zmierza świat. Ekonomia polityczna przyszłości*, Prószyński i S-ka, Warszawa.
- Koźmiński A. (2014), *Przedsiębiorcze państwo?* [w:] E. Mączyńska (red.), *Ekonomia dla przyszłości. Fundamentalne problemy teorii ekonomii i praktyki gospodarczej*, PTE, Warszawa, s. 179-194.
- Krugman P. (1994), *Competitiveness: A Dangerous Obsession*, "Foreign Affairs", Vol. 73, Iss. 2, s. 28-44.
- Księżyk M. (2011), *Drogi eliminacji systemowych źródeł obecnego kryzysu ekonomicznego w warunkach globalizacji*, [w:] M. Lasoń (red.), *Gospodarka światowa w dobie globalizacji*, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków, s. 11-26.
- Łaszek A. (2015), *Następne 25 lat. Jakie reformy musimy przeprowadzić, by dogonić Zachód?* Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju, Warszawa.
- Mazzucato M. (2016), *Przedsiębiorcze państwo. Obalić mit o relacji sektora publicznego i prywatnego*, Wydawnictwo Ekonomiczne Heterodox, Poznań.
- Mączyńska E. (2014), *Ekonomia dla przyszłości. Fundamentalne problemy teorii ekonomii i praktyki gospodarczej – wprowadzenie* [w:] E. Mączyńska (red.), *Ekonomia dla przyszłości. Fundamentalne problemy teorii ekonomii i praktyki gospodarczej*, PTE, Warszawa, s. 13-18.
- MFW (2015), *World Economic Outlook Database*, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2017/01/weodata/download.aspx> (dostęp: 20.04.2017).
- Morawski W. (2016), *Emigranci, wygnańcy, uchodźcy. Perspektywa historyczna* [w:] K. Górak-Sosnowska, J. Łazor (red.), *Polityka migracyjna: Historia i współczesne wyzwania*, SGH, Warszawa, s. 13-34.
- Najbogatsi ludzie świata Edycja 2017* (2017), „Forbes”, <http://najbogatsiludziesswiata.forbes.pl/> (dostęp: 17.05.2017).
- ONZ (2014), *Raport o Rozwoju Społecznym 2014 „Utrwalanie Rozwoju Społecznego: zmniejszanie wrażliwości grup społecznych i budowa odporności”*, <http://www.unic.un.org.pl/aktualnosci/18,2630,,2014,/> (dostęp: 17.05.2017).
- Pike A., Rodriguez-Pose A., Tomaney J. (2014), *Local and Regional Development in the Global North and South*, "Progress in Development Studies", Vol. 14, s. 21-30. DOI:10.1177/1464993413504346.
- Piketty T. (2014), *Capital in the Twenty-First Century*, Harvard University Press, Cambridge–Massachusetts–London.

- Ptak P. (2013), *Dług publiczny w poglądach Jamesa Buchanana a kryzys zadłużenia na świecie*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 129, s. 19-27.
- Rodrik D. (2008), *The Real Exchange Rate and Economic Growth*, “Brookings Papers on Economic Activity”, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2008/09/2008b_bpea_rodrik.pdf (dostęp: 10.03.2017).
- Sachs J. (2009), *Nasze wspólne bogactwo. Ekonomia dla przeludnionej planety*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Sadowski Z. (2014), *Rozwój gospodarczy i bieda* [w:] E. Mączyńska (red.), *Ekonomia dla przyszłości. Fundamentalne problemy teorii ekonomii i praktyki gospodarczej*, PTE, Warszawa, s. 101-107.
- Schwab K. (2016), *The Global Competitiveness Report, edition 2016-2017*, World Economic Forum, Geneva, <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1> (dostęp: 20.04.2017).
- Solow R.M. (1956), *A Contribution to the Theory of Economic Growth*, “Quarterly Journal of Economics”, Vol. 70(1), s. 65-94.
- Stiglitz J.E. (2004), *Globalizacja*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Stiglitz J.E. (2015), *Inequality and Economic Growth*, “Political Quarterly”, Supplement, Vol. 86, s. 134-155.
- Szymański W. (2011), *Niepewność i niestabilność gospodarcza. Gwałtowny wzrost i co dalej*, Difin, Warszawa.
- Wiszniewski Z. (1994), *Mikroekonomia współczesna. Ujęcie syntetyczne*, Centrum Edukacji i Rozwoju Biznesu, Warszawa.

ENTERPRISES STATE AND CONTEMPORARY ECONOMIC PROBLEMS

Summary: The violent and profound global economic and social changes in the face of incomplete globalization, weaknesses of international institutions, excessive indebtedness of highly developed countries, strong growth of polarization and the inequalities in socioeconomic development between regions or growing wave of migration force to redefinition of the role of the state in the economy. The purpose of this article is to answer the question of whether the entrepreneurial state will be able to use innovations to solve today's economic problems.

Keywords: contemporary economics problems, enterprises state, innovation, globalization, inequalities and polarisation.